

Makfa,
Zelgawa sanemot:
 par gadu — 2 rub. 20 kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 20 „
 par 1/4 gadu — 60 „
 Par adreſes pahrmatnu
 jamakfa 10 kap.

Latweeschu Amises.

Makfa,
pa pasu peesuhot:
 par gadu — 3 rub. — kap.
 par 1/2 gadu — 1 „ 60 „
 par 1/4 gadu — 90 „
 Uf ahriemem 4 rub. 50 kap.
 2 rub. 30 kap., 1 rub. 20 kap.

Smahk diwreif nedela.

Redatzija un ekspedizija:
 Zelgawa, Rangihseru eela No. 14.

82. gada-gahjums.

Skudinajumi makfa:
 par fihfu rakstu cinduru 8 tan., preeſchoniſe 20 tan.

Nurat manā apgahbiba isnahja:
N. Allunana op. 2.
2 dzeemas, djeedaſchanai un flaweerem.

- № 1. Kam seedoni es tā milu? (R. Seuberlichā) 30 kap.
- № 2. Tawus baltos lil'ju pirkstus (G. Heine.) 30 kap.

Arthur Gizycki

noſchu magasiņa Rigā, Leelā Smilſchu eelā No. 36.
 Zelgawā dabonamas pee G. Landsberga, Katoku eelā No. 7.

Ruhpneeziņas attihstiba ahriemēs un pee mums.

A. St.
 (Zurpinajums.)

Rihša-Indijā kolwilnas ruhpnēziņas lauka darbojās 190 fabrikas ar 275 miljoneem kapitala un 156,000 strahdneeku. Ar jutes iſtrahdſchanu aiſnemti 110,000 zilweku un dalibneeki eeguldiſuſchi ſchajā darbā 80 miljonu franku. Wiſis 1901. g. aprehſinatais ruhpnēziņas un banku kapitāls ſchāi ſemē ſneebſās pee 480 miljoneem franku. Leelākā Rihša-Indijas laime ir ta, ka minas eedſihwotaji joprojam wehl uſturejuſchi no ſentſcheem mantoto ruhpnēziņas garu. Pehj 1875. un 1895. gadu ſarastem Indijā pawifam nodarbojuſchees: ſchleedru augu apſtrahdſchanā 2,490,000—2,883,000, metalu un dahrgatmenu — 745,000—870,000, glahjes un mahla 446,000—510,000, ahbas, ſaulu un ragu ruhpnēziņā — 575—666,000 zilweku.

Japanē daſchabi ruhpnēziņas ſari ahtri ween uſplauſti. Japanees tirdſnēziņas flote 1898. gadā ſneebſās gandrīhſ pee pusemiljonu tonnu. — Tapat mums gabijums ari par Siamu ſahdu wahrdu peeminet. Bankotā pehdejās gabods robdās daudſ elektrotehniſku un dahrgu ſoku apſtrahdajamo fabriku. Noſchelojami tikai, ka zeli Siamā pawifam pameſti dabas uſraudſibā. Nawa weena ween reifa, tad ſoki no Siamas lihſ Bankotai zeko weſelu gadu — pirms uſ elefanteem, tad pa uhdeni. Beeſchi ween nahſ preeſchā, ka upes iſiſhiſti un ſoki nu gabeem puſhi dibenā, gaididami zeka mehrla.

Schahdu pat attihstibu eewehrojām ari Kreewijas ruhpnēziņā. Finanſchu ministrijas eewahſtee ſtaiki winu tehlo ſchahdā weidā: 1897. gadā ſaſſaitija pawifam 39,029 fabrikas un ſawodus, kuri iſgatawoja par 2,839,144,000 rubleem preeſchu wairak, nelā 1887. gadā: toreif iſgatawoto preeſchmetu mehrlibu aprehſinaja uſ 1,334,499,000 rubleem. Strahdneeku ſtaits ſchāi periodā peeaubſis gandrīhſ 1 1/2 reijas: no 1,318,048 zilwekem 1887. gadā uſ 2,098,262 zilwekem 1897. gadā. Pirmo weetu Kreewijas ruhpnēziņas apſtātā enem ſchleedru augu apſtrahdſchana, kuras gada mehrlibu nauda reſhina uſ 946,296,000 rubleem. Ehdamo weelu pagatawoſchana enem otru weetu un winas mehrlibu nauda ir ap 648,166,000 rublu. Trehſā un zeturtā weetā jaſkaita kalnrupnēziņas raſchojumi par 393,790,000 un metalu apſtrahdajumi par 310,626,000 rubleem igadā. Salihſinot ar 1887. gadu, pee mums wairak ſchahdas ruhpnēziņas noſares attihſtijuſchās: ſoka apſtrahdſchana pozehlufēs no 25,688,000 uſ 102,897,000 rbf., ſihmiſku weelu pagatawoſchana no 21,509,000 uſ 59,555,000 rbf., metalu leetu no 112,618,000 uſ 310,626,000 rbf., kalnu iſmantojumu no 156,012,000 uſ 393,749,000 rbf. Schāi paſchā laika (1887.—1897. g.) ſchleedras iſtrahdajumi ari diwſahrtigi pawairojuſchees (no 463 uſ 946 milſoneem rublu) mehrlibu. Gandrīhſ 3/5 no wiſeem ſtrahdneekem nodarbina linu (642,500) un kalnrupnēziņas fabrikās (544,333).

Blatus ruhpnēziņai atſchluſchās ari zitas ſaimnēziņas atwafes: dſelſzeli pagarinajuſchees, tirdſnēziņas flote paleelinata, kraſje un aiſdewu-ſaſes dibinatās un te darbiba paplaſchinata, daudſ jaunas ſpehzielas mahziņas eestahdes atwehrtas, paſta un telegrafa ſantori pehje eephejas eerihkoti un t. t. un t. t. Apſrahſiſim nupat ſagito ſkaitleem. 1840. g. dſelſzeli buhwefchana darbs duſeja ſchuhpult: wiſas ſemes lobes dſelſzeli garums ſneebſās tikai lihſ 8641 kilometram; bet 1900. gadā ſkaitija 756,671 kilometru; no ſchi garuma 2/5 peeder Sabeedrotām Walfim (1898. gadā 307,050 kilometru). Tirdſnēziņas flotei ſchahda ſtaitiſka: 1874. g. wiſu paſaules walfju kuglpeelums iſtaifiſja 17,994,000 tonnu. 1901. gadā — 22,782,000. Pirmās laifās leelato teſu taiſija ſehgeku kugus (14,523,000 tonnu koptelpas); pehdejā laifā daudſ wairak laiſch uhdeni twaitonus — 14,663,000 tonnu.

Katras ſewiſchās walfis ſaimnēziņā mehrlure nowehrojām ſewiſchus un lopigus zekus. Diwas parahdibas atrodām wiſu walfju ſaimnēziņā ſahrtibā weenabas: 1) Wiſur ſemlopiba

jau mitejuſēs wiſt Berera lomu, ſahdu tai peechſchira 50 gabus atpaka. Nedomaſim gan tuſhin, ka ſemlopibas bagatibas ſtahwollis buhtu neſin tur tahlu atpakaſ wejōds laifās atſchibejis, — nebuht ne; weetām gan ſemlopiba ſawā weetā wehſejuſi ruhpnēziņai nomeſteeſes pawifam, weetām til pa daſai, ſur wina tomehr wehl ir un paleel ſpirgtalais ſaimnēziņās dſihwibas amots. Anglijā ſemlopibai „barotajas“ godu ruhpnēziņa jau 19. gada ſimtena ſahſumā atnehmuſi. Tahds pat liktens ſatreezis pehdejās gadu deſmitās ari Wahzijas ſemlopibu, un labiba winai tagad jaeeew no zitam ſemem. Tikai 40% no Wahzijas eedſihwotajeem dabon ſemlopibā uſturas lihſdſekus, pahreje 60% ruhpnēziņā. 1900. gadā Pruhſijas walfis eenehmuſi bija aprehſinati uſ 7841 milj. markām; 5489 miljoni no tam nahja uſ pilſchtu, 2351 milj. uſ ſahdſchu eedſihwotajeem. Schahdu pat eenehmuſu pozehlchanoſes redbam ari zitas Wahzijas walfinas. Wahzijas fabrikas un eestahdes darbojuſchās ar apbrihnojameem panahſumeem; bet ſemes apſtrahdſchanas weids palizis gandrīhſ nepahrgroſits. Daſchās walfis, tā Franziā, Auſtro-Ungariā, ſemlopiba leelato teſu atwehſejuſi ruhpnēziņai ſawās telās ſtahtees. Zitās atkal, ka peemehram Sabeedrotās Walfis, ſemlopiba leeleem ſoleem gahjuſi uſ preeſchu un wehl lihſ ſchāi deenai peapaturejuſi tautas ehdinatojas godu, bet ruhpnēziņas paredſetās ſekmes pehdejā laifā ari uſ ſewim daudſ uſmanibas mehrluſchās. Pa daſai to paſchu war ari par Kreewiju ſazit.

Otra wiſu walfju ſaimnēziņā attihstibā kopiga parahdiba ir ta, ka gandrīhſ itin neſur no winas labumeem nawa tildaudſ ſemalās lauſchu ſchſiras baubijuſchās, tā augſtās un mantigalās. Bet ir ari leelas ſamodibas. Ja pahrejam ſihlumās, tad wina ir loti daudſ. Wiſpahrejas attihstibas karaltris daſchās walfis aiſnem beſ iſnehmuſa wiſu tautas dſihwi un uſtur ſaimnēziſku ſaſtanu arweenu ſinamā augſumā, daſchās atkal ſchi leelā panorama ſabalās maſalās gabalindās, ſihſtalās bilbitēs. Jo maſal tahdā walfi no ruhpnēziņas neaiſſahrtu gabalu, jo droſchali waram runat par tahdas tautas wiſpahſigu nogatawoſchanoſes.

Wahzija un Sabeedrotās Walfis mums rahda wiſgahſchato peemehru, zil kulturās ſihgas wiſas gandrīhſ weenabi war buht nowilttas un weenadu ſaſtanu iſdot. Pehdejās gabods Seemel-Amerikāi bija tikai weena wahja puſe: tirdſnēziņas ſlotes maſinaſchanas. No pat 1874.—1901. gadam aſim redbot kugu ſtaits ſihbeja atpaka: ſcha laimeta ſahſumā Sabeedroto Walfju flote ſkaitijas 2,684,009 tonnu leela, bet 1898. tikai 1,831,000 ton. Schi maſinaſchanas darijuſi ſawu eepaidu ari uſ ahrejo tirdſnēziņu: 1869. g. ſem Amerikas ſlagas peldeja 23% no wiſa kugu ſkaita, 1889. — 14% bet 1899. — tikai 9%. Walfi, kurai til plaſcha un dſihwa ahreja tirdſnēziņa, kurai diwu juhu robeſchās tuſhſtoſchām werſtim garas — tirdſnēziņas ſlotes maſinaſchanas ir teſcham ahrtahrtiga parahdiba. Tas iſſahdroſams weenigi ar to, ka neſchbſigi augſtās muitas uſ kugu buhwmaterialaem neatwehl Amerikaneem konkuret ar zitam walfim, ſur kugus daudſ lehtaki uſtaifa. Bet Amerikānu energija ari ſchim ſchlehtſim apgahjuſi ar lihſumu apſahrt. 1901. g. maijā jau droſchis ſolis ſperis ſchajā ſinā. Amerikānu miljonari ar Morgenu preeſchgalā nowirfa weſelu Anglu kugu lihniju. Buhdama 34 twaitonu (300,000 ton.) ihpaſchneze, ta uſtura ſahrtigu ſatihſmi ſtarp Limerpuli, pa Widus juhu un Wakara-Indijas ſalām. Winas eepirkumu aſzijas maſaja 1,200,000 mahzinu ſterlinu. Amerikānu kapitaliſti dewa turpat uſ weetas 1,760,000 mahz. ſterl. Ahziju ihpaſchneeki, pelnu ſaoduschi, ar preeku ſawus kugus pahrdewa. Schi kugu eeguhſchana ir weens no leelakeem Amerikānu uſnehmuſeem. Wahzijai wajadſeja weſelus 29 gabus gaidit (1870.—1899. g.), kamehr ſloti par 807,000 tonnām pawairoja. Wehl diwi, trihs tahdi iſdewigi pirkumi — las Amerikānu kapitaliſteem pilnigi eephejams — un wina flote nebuhs maſala par Anglijas.

Otru eepreeziņoſchās ſaimnēziņas plauſchanas bildi paſneebſ Wahzija, kurai peemeenōjās wehl daſchās maſalas walfinas — Belgija, Schweize, Dahnija. Tahdas ſaimnēziņas plauſchanas eemeſti meklejami weſelā rindā daſchadu ſaimnēziſku apſtahlu.

Seemelu-Amerikas Sabeedrotās Walfis ſchos apſtahluſus pee laika eeraudſijuſchās un loti apſinigi iſleetojuſchās. Klimate daſchadibas — auſtis, mehrens ſarſis — ir galwendās daſchadas laufſaimnēziņas nodarboſchanas ſemetajas. Neifſmetamā kalnu bagatiba nodroſchina daubſas metalu un mineralu ruhpnēziņas. Te ſlahſt peemeenōjās eedſihwotaju perſonigās ihpaſchības. Amerikānu attapiba jau til eewehrojama, ka parunās pahrgahjuſi. Wiſu jauno Amerikas koloniju eenaſchjeu apſihwotaju dabā ir ſahds neiſſihſtoſchſ ſpehſs, bet daba ar ſawām ſewiſchām balwām peeminejuſi wiſwairak Sabeedroto

Walfju eedſihwotajuſ. Schāi ſinā Auſtralijas kolonijas nelab ar Seemelu-Ameriku newar konkuret. Deenwidus-Amerika newaſ nebuhtu dabas bagatibu ſinā ſawai otra pola ſaimineeni palakā, bet apſihwota no Romānu rafas eenaſchjeem, ſas gruhſtaka darba un uſnehmības naw ſpehji, — ta nogrimuſi ſinſuma meegā. Dabas balwas ſahrtigi iſleetodami, Seemel-Amerikāni noſtahjuſchees droſchā ſtahwoll. Wiſas neapſihwotās weetas tee zentchās pehje eephejas pahrwehrlit ſalds tihrumōs. Dſelſzeli un kanalu noſihmi wini ſaprot daudſ labak nelā zitur, tabehſ to nekur naw til daudſ tā Seemelu-Amerikā. Wini ſen aiſinufchi, zil tirdſnēziņā nepezeſchami elewatori, krebiteſtahdes u. t. t., kamdehl par pehdejo eerihſtoſchānu beſ miteſchandās gahdā. Naw ſweſcha leeta, ka ſawitalu ſawahſchana meenā weetā (konzentrazija) ir droſchalais zihnas un uſnehmības lihſdſekis, un Amerikāni ſchāi ſinā riſhojuſchees tā neweena zita walfis paſaulē. Wiſfargu muitas tikai ne wiſai leelu daku ruhpnēziņas pee dſihwības weduſchās. Muitas politiſku Amerikāni nekur til leelā zenā, tā muſhu ſaimindōs un tehwiā. Iſglihtības un tehniſku ſinofchānu iſplatiſchana tautā ſtahw Amerikānu riſhibas plahna pirmajā lapas puſē. Pilſonu perſonigu brihwiba, ſas tilpat nepezeſchama tā ſaule, ſeme un gahſ, Amerikā neſahda wara nenomahj.

Pee daubſām Eiropas walfim Amerikas apſtahliſki naw peemehrojami. Wahzija, Schweize, Dahnija un pat Auſtro-Ungarija daſchus gadu deſmitus jau nowuhlās, lai iſplatitu tautā wairak arodnēziņas ſinofchānas. Perſoniga brihwiba it wiſur brangus ſolis uſ preeſchu ſpehjuſi.

Tais weetās, ſur tautas ſaimnēziņa naw til daubſpuſiga, walfis un ſabeedriba, gribedamas ar waru wiſu uſ preeſchu ſadſiſti, pateehſibā eepheji tikai weenu ſihlu ſaru klujajam lokam atbalſtit. Ras atteezās uſ Franziju, tad ar pilnu teebibu peehrihtam teem raſſineeem, ſas tagadejo republiku apwaino par to, ka ta gandrīhſ nela naw darijuſi, lai birokratiſmu iſſkaufetu un tautā ſintbas iſplatitu. Wiſmagalās nopuhtas mums weſas iſ krahſtim, pametot azis uſ Spahniju un Italiju: tur ir til dſihwiba, bet dſihwi ſapa ehnas krahſ. . . . Ari ſche pehje wezā paraduma taifa tiltus un dſelſzelus; bet waj tauta no tilteem un ſleedem jau pachduſi un iſglihtojuſees? . . .

Ruhpnēziņai peenemotees, peenemās ari eedſihwotaju iſdeeniſchās praſības un wajadſības. Nemim ſcho paſchu Angliju. Galas patehrinſch uſ iſſlatru dwehſeli peeaubſis no 100 mahz. zinām 1868. gadā uſ 130 mahz. zinām 1896. gadā. Schi laimeta ſahſumā uſ weenu Angli iſnahja 34 mahz. zutura, bet wehlat — 85. Tehjas widejais patehrinſch vazehlees no 2 1/2 uſ 5 1/2 mahz. Kolwilnas audumu peepraſijumi nawa peenehmuſchees, bet apgehrba laboſchandās manama no leela wilnas audumu patehrina: 1860. g. uſ weena Angla iſnahja 8 1/2 mahz. wilnas, bet 1896. g. — 13. Tahdu pat wirſeenu redbam ari zitas kulturās walfis. (Zurpinaſ beigums.)

V. Watw. wiſp. dſeeſmu ſwehtku Komiteja

zaur ſcho paſino ekſpertu nolehmuſu par kompoziſijām, ſas bij eehſtitas uſ ſazensibu godalgu eeguhſchānai. Ekſperti: Andrejs Zurjans, Pāwuls Zurjans, Ludwigs Behtinſch, Adolfs Behtinſch un P. Joſuus weenbalſigi peechſchira ſekofchās godalgas:

- 1) 150 rbf. leelu: kompoziſijai „Karaka meita“, jautam forim, ar motto: „. . . un jauna dſihwiba iſ drupeem uſſeē“. (Tani niſnā deenā; wahrbi — Raina).
- 2) 100 rbf. leelu: kompoziſijai „Zekineeks“, jautam forim, ar motto: „maſais „h“ 4 wolalatſehgās“. (Wirſe pogā laſtigala; wahrbi — Poruku Zahna).
- 3) 75 rbf. leelu: kompoziſijai „Kriwu kriws“, wihtu forim ar motto: „K“. (Latwu ſemē weku laifā — Fr. Brihwſenneela).
- 4) 75 rbf. leelu: kompoziſijai „Lihgas ſwehtki“, jautam forim, ar motto: „Lihgojat, lihgoſojat“. (Lihgſmas lihgo lihgowinas — Zura Allunana).

Komitejas ſehdē, 2. ſeptembri, kuwerus ar augſchmineteem motto atplehſhot, iſtrahdijas, ka kompoziſijām „Karaka meita“, „Zekineeks“ un „Kriwu kriws“ par ſazeretaju ir J. Wihtols, un kompoziſijai „Lihgojat, lihgoſojat“ — A. Kalniſch.

Beſ tam, pehje ekſpertu ſinofjuma, eewehroſchānu pelna ſchahdas diwas kompoziſijas: 1) „Deena auſt“, jautam forim, ar motto: „Ex oriente lux“, un 2) „Smanta“, jautam forim, ar motto: „Tad augſchā lahps pilſtalns iſ ſenfeneem laikeem“.

Negodalgoto kompoziſiju ſazeretaji warēs ſawas kompoziſijas ſanemt pee Rigas Latweechu Beedribas intendantā lihſ ſch. g. 1. deſembrim; lihſ tam laitam neiſnemtās kompoziſijas iſnihzinās.
 Preeſchneets: F. Groſſwalds.
 Raſtwedis: A. Strauſſmans.

No ahrsemem.

Stortinga wehleshanas Norwegija.

Norwegija nule pabeigta zihna pee stortinga (tautas meet- neeku nama) wehleshanam. Zinahtums eewehrojams ar to, ka stipra radifaku partija, kas weklus 12 gadus no weetas wal- dibas groschus turejusi samas rolas, schoreis pahrspehta no kon- serwatiwajem. Kamehr lihdschineja stortinga no 114 sehels- leem radifakeem peedereja 76 un konserwatiwajem 38, tamehr nulejas wehleshanas ezejti tikai 50 radifaki un 4 socialisti, kureem jahwos pretim 63 konserwatiwaj un mehrenee. Sahada eewehrojama pahrgrosiba iskaidrojama fewischki zaur radifaku pahral afo isurefhanos pret Sweedriju. Proti, radifaki, pah- ral stipras pahchapinas dsihti, wuseem spehleeem teezas pehz tam, lai Norwegija tiktu no Sweedrijas jo deenas neatkarigata, pat- stahwigata. Ta fatifime starp abam waljis pusem kuma ar- ween siktaka un abas puses wifa nopeetna fahta brunotees, lai stribu waretu isfchir ar eerofscheem. „Prom no Sweed- rijas!“ ta Norwegu radifaki beeschi ween daubfinaja. Taischu stipra brunofchans famu teesu palihdseja fahschlobit Norwegijas jau ta ne wifa teizama fainneezisfo stahwollu, un tadehl wifa fahde radifaki arween stipras fainneezisfo un fawilfums par radifa- las walbibas nepareifo rihzibu. Nabilafas Blehra ministrijas pretineeki tapa jo spehzigi, kad wineem peebedrojās flawenais Norwegu ralfinees Björnsterne-Björnsons, kas fenal bij turejes uf radifaku pusi, bet nu tos ralfids un runas nehmas sparigi apfarot. Ta nu pee pehdejām wehleshanam konserwa- timew un mehrenee dabujuschi wirsrofu un fagaidams, ka Blehra ministrijat drihs buhs jaattahpjas. Behro, ka jauno ministriju fahstahbischof konserwatiwo wadonis Hagerups.

No Franrijas. Ministru preefshneela Komba usfahda zihna pret fatoku basniju turpinās wehl arween un uleefimo fewischki spilgti katra idewiga gadijuma. Ta 31. augusta tifa Trefchira atlahis ralfineefam un basnijas eenaidneefam Renan- nam peeminellis, kur bij leela skaita fahfijuschees gan walbi- bas, gan ari basnijas peekriteji. Ministru presidentam pee- brauzot draganu un schandarnu apfarbiba, atfaneja fwilpeeni, jauti ar gawiku fauseeneem. Veetum lihstot, tifa ministru pre- sidentu fahstahbuhne uf katedrals lautuma eefwehitis Renana peeminellis. Swehitu runu turot, isnahza no basnijas katoki un mehginaja fwilpdam un trofchnodami ilaufees zauri ka- reiwu rindam, kuras bij notahditas ap fwehitu laukumu. Kahda infanterijas nodala fahfina trofchnotajus atpatal bas- nija. Pehz Renana peeminella atlahschanas Rombs apmelleja mahju, kura Renans dfinis un wehlat peedafijas pee leela fwehitu meelasta, kur tureja runu. Runa winsch norahdija, ka religijai esot teefibas uf brijwibu, bet ta nedrihtot pahrsahp- finamas robezhas un eemafitees walbibas darbiba. Winsch nemiteschotees, lamehr flerikalifms nebuschot politifkas leetas pilnigi nomahltis. Nefkatotees uf leetu, pilsehta waldira dshwa kufiba. Pa fwehitu meelasta laitu isnahza flerikalik no basni- zas un demas leela bara, ar rungam apbrukojuschees, fwilpo- dami un fleegdami, uf mahju, kura notita meelast? Te mini fahuhras ar republikaneem un nu iszehlas leela pluhfchans. Schandarnierfai idewas ar puhlēm fahschu baru isflichinat.

No Balkanu pusfalaas fimas joprojam stan wifai nelabi. Ta no Sofijas fimo, ka Bulgarija eefauzot referwifus. Bulgaru waldira esot preehufitijusi leelwalstim ralfiu, kura ta wifu atbildibu uskrauj Turzijai, tadehl ka pehdejā nemahtot no- wehrst famu faldatu bresimu darbus. No Romas wehata, ka Neapelē 10.000 Italeefchu faldatu stahwot gatami, ka katra brijdi waretu dotees uf Makedoniju. Ari Londonā ministru padome nolemis, fuhitit Widus-juhros estabri uf Tur- zijas uhdeneem.

Pa tam Makedonija schaumigege darbi turpinās. Ka Au- strijas telegrafa agentura fimo, Kirf-Kilifes aprinkl Turku fal- dati pawifam notofitijuschi Almabfchitas un Erelles fahdschas un Almabfchitee notapajuschi 22 Bulgareem galwas, to peede- rigem flahfetesot. Albaneefchi tai pascha aprinkl, buhdami zela no Abrianoepoles uf Kirf-Kilifi, usweduschees ta ihiti mefchoni, laupidami wifur, pat aprinka pilsehta Kirf-Kilifē. No wina leelakeem noseegumeem teel minets, ka tee islaupijuschi Jaridse basniju un nobedfinafuschki zela uf Tirnowu Kurufjeju. Wal- dibas organi nowuhlotees ar nolauptās mantas atmemfchamu.

Belgradē esot ujeeta leelata fahwehrejiba, kuras noluhfs bijis apfehlt Belgradi un darit galu kehina Aleksandra flep- famu walbibai. Pee fahwehrejibas peedafijuscha daubfjas aug- stas militarpersonas. Wihne zeechi turotees baumas, ka keh- ninsch Pfehlers gribot no trona atteiktees. —

No Schweizijas un Tiroles fimo par breesfmgam le- tus gahsem, no kam daubfjas eefajas pawifam pahrlubinat. Dfeshjelu un telegrafa fatifime esot uf ilgatu laitu pahtraukta, faudejumi milfigi. —

No eekschsemem.

No Peterburgas. Dajchadas fimas. Klufais wafaras brijwodeenu laifs Peterburgas Latweefchu fahfihwe nu beidfas. Beedribu lozekli, kuri bija isbraufuschki uf lauteem un wafarni- zam, pahrbrauz atpatal pilsehta un kerās naigi ween pee darha. Ta otrdeen 26. augusta Latweefchu Labbariga Beedriba no- tureja jau pilnu fapulzi, kura wajadseja nospreest par beedru gada mafam un iswehlet wadoni pilnam fapulzem. Ka ee- wehrojams pahrgrosijams tagad nahf spehta Beedribas noleh- mums, flaitit famu katrefsejo jauno darbības gabu newis wairs no 1. janwara, ka tas fenal bija, bet no 1. septembra, jo fchi pahrmaina isdewigala un normala tahda fina, ka darbības gada fahkums ishteniba jau ir 1. septembrē pehz garata pahtraukuma wafara, lamehr 1. janwaris ir fefomas pascha widu. Beedru gada mafas tifa aistahsas tās paschas lihdschinejas, proti fgeem 4 r. un dahmam 2 r. Par pilnu fapulschu wadoni uf nah- famu gabu eewehleja statschahu M. Kemika fgu, kura weetu

schoreis ispiibija inscheneets Nodess fgs. Ar septembra meh- nesti usfahs ari beedribas foris famus mehginajumus Peter- burgas muflas flola (Hosenik 16) profefora Bih- tola wadiba. Mehginajumus notures fatru fwehdeenu no pulst. 3—6 pehzpufbeend. Dfedeatajeem, kas wehletos fori eefstahtees no jauna, japafstebas to isbarit tuhlit septembra fah- kuma mehginajumu laifa, lai wehlat neuhitu trauzejumu, jo eewehrojot to, ka tuhlit fahfs mahzitees dseefmas uf V. dfeeda- chanas fwehleeem, wehlat nebus wairs eefpehjas jaunus fpeklus peenemt. — isamot warchuh fewifchids gadijums, kur dfeedatajs resp. dfeedataja labi prot muflitu un drofchi war dfeedat pehz notim. Ar septembra mehnesi fahftees ari beedri- bas komiteju darbiba, teatra mehginajumi un isfichojumi. Pirmā teatra israhbe nolika uf fwehdeenu, 21. septembrē, kura ufwe- dis Seibolta „Mahjas naida“. Labake teatra fpehki buhs tee paschi bijuschee ar Kandata fgu ta refchiforu preefshgalā. — No wafaras darbeem fche peeminam trahji — aisdemu fahes nobibinaschamu pee Latm. Sawstarpigās Palihdsibas beedribas- Swehlden 3. augustā notita fchis fahes atlahschana. Telpas jauna eefstahde peenehmufi Baltijas flubā (Cepnyowekaa ja. N. 10). Fahes sehdes tof noturetas fwehdeenas no 12—2 pehzpufbeend un trefchdeenas no 8—9 wafara. Rogulbijumus uf telofcha rehlika fahse peenem pret 4%, zitus nogulbijumus, flatotees pehz ilguma — 4—6%. No aifneemeem tils reh- finats 6—8%, kas pee fchejeemes apstahleeem ir loti peejjami. Par direfzijas preefshneeku eewehlets R. Balofcha fgs, par preefshneela meetweeku un kafeeri — E. Echwalda fgs, par darbweidi — J. Lufsa fgs, par walbes lozeklu preefshneeku fwehchinats adwokats M. Ufina fgs.

No Nowgorodas apfahrtnees. Gefuhitijums. Zeentā redafzija! Selofcho fimojumu resp. pasfahdrojumu biju eefuhitijis „Peerbargas Amifem“, bet ta la laikrafis apfahjās is- nahfchana, eefams fchis mans fimojums wafpehja tapt no- drukats, tad laipni juhs luhdsu, atkaut telpas famā godatā laikrafita fefocham rindinam: „Sem augfcheja wirsrafita fch. g. „Pet. Amifēs“ 17. numura parahdijās fimojums, ar parafstu „Wezais“, kura nemti „pahrspeefchana“ mani fchā lapā t. i. „Peerb. Am.“ nodrukate fimojumi, leetojot pee tam wifai dih- wainu mehtrauklu. Drofchi ween „Wezais“ — nefagaidijis lihds- fchim nelahdu atbildi — tagad pahchapinigi fmaida, ka ufwara fahw wina pufe. Lai nu ari. Par fcho preeku wina neuhit neapfchufchu. Efmu fchā leeta glufchi zitahds domās. Lab- wraht gribu tize, ka wifā tee — tahlumā dshwojuschee — zeen. „Peerb. Am.“ lafita, kas ufmanigi lafijuschi manus fimoju- mus un bef aifspreedumeem fahfchidina tos ar „Wezā“ ralfiu, it weegli warēs nodraht, kura pufe taifniba, nemas neminot to lafitaju datu, kura pahfisi weetejos apstahklus. — Sawā fimo- jumā „Wezais“ leeto „jaulas“ lihdsibas un „dshidomigus“ tei- tumus, bet wifa gabalā neatrodam neweenu gaischi peerahditu faktu, kas fpehtu manus fimojumus apgah. Ta ir peeteelofcha leeziba, ka „Wezais“ pats naw par to leetu flaidriba, ko winsch aif finameem eemeefleem, nemās aifstahwet, bet weenfahrschi gri- bejis man kreetni „fadot.“ Man fahleet, ka katra fimojata fwechts peenahfums ir, aifrahdit uf muflu fahfihwes fluhdam un nepilnibām, zelt deenas gaismā un graifit wifas „mafotas“ leetas, tapat ka aifstahwet wifu to, kas daifsch un zeenijams, — weenalga, no lahbas puses tas nahf un waj tas „leelajam baram“ patihf jeb ne. Ja mani fimojumi waresuschki fazelt tahdu uskraukumu, tad ta ir fihme, ka aifstahra wahriga weeta muflu fahfihwe. Par to preezajos, ka apfinos famu noluhfu pa da- kai fahneegtu. Neturu par wajadfigu ar „Wezo“ eelaftees tu- wala wahrdu mainā. Leetas labā buhtu eewehlams, ka „We- zais“ nahktu laja wehl ar lahdu ralfiu un tur peewestu flai- dratus peemehrus, kas nama schoreis notizis. Eefams tas naw daritis — ne par matu neatfahpchos no wifa to, ko efmu agral ralfitijis. To gan wehletos, kaut „Wezais“ turpmal fa- rods fimojumds buhtu wispufigals un til leela mehra neufuh- kotu zilweka waigu, turotees pee pringipa: godu un fodu — kam tee nahfās! Nelaufimees aifrautes no katrefsejeem azu- mirfligeem eefpaideem, bet zentifimees allafsch no leetu fahfch- gijuma isflobit wefelo kodolu. Weenigi ta rihfjotees, tuwof- mees pilnibas idealam. Behrnu draugs.

Widseme.

No Rigas. Mahzitaja Karla Stolla fimegadu fchuhpla fwehthi. Pahghjuschās fefideenas rihā, ka „Dūna-3tg“ fimo, firmo gawilneeku firnigi apfweiza wina no tuweenes un tah- leenes fanahfufchee gimenes lozekli. Ap pulsten 2 fahfijās uf fwehleeem wairaf nelā fims personas. Pehz tam, kad bij no- dfeedatas dafchas pantinas no dfeefmas: „Al, kaut man tuhl- stofch mehles buhtu!“, Widseemes generalfuperintendents G. Dehtrna fgs firnigods wahrdods ufrunaja Stollu un apfweiza ga- wilneeku ar pfalmista wahrddeem: „Teizi to klungu, mana dweh- fele“. Pehz apfweifchanas runas generalfuperintendenta fungs nolafija konsistorijas presidentu v. Colongne fanga weeta, kuru flimiba bij kawejufe uf fwehleeem eeraftees, konsistorijas adreji, un pehz tam isteiza winam Zehfīs noturetas Widseemes finodes wahrdā firnigas mihleflitas juhfas. Pehz tam ufstahjās ga- wilneela pehznahzejs Sifegales draudse, mahzitajs Schródera fgs un nolafija pehz firnigas ufrunas adreji, kura bij paraflita no wina agralās waleeks v. Löwis of Menar fungs nolafija pehz tam muihneezibas adreji, kura bij aifrahbits, ka drihs buhschot pa- ghghjuschki 500 gabi, lamehr Lutera fiziba te nobibinajusēs un ka gawilneekam bijis nowehlets no fchi laifmeta peerebset we- felu gadu fimentu. Gawilneeks fanehnia wifus apfweizinaju- mus, fahwedeams fahjās. Wehl wifu deenu pehz tam peenahza leels flaitlis wehstufu un telegramu, no eeksch- un ahrfjemem, kuras leezinaja, zit leelu mihleflitu arween baidijis un wehl baidā firmas gawilneeks. Eewehrojama no lahbas wina 89

gadus wezas flolneezes preehufita telegrama, kura ta apfwejt famu zeenito flolotaju fchā retajā deend. Nomehlam winam un wina godatā laulotai draudfenei muhscha wafaru pawabi- netrauzeta meera!

No Rigas. V. Latweefchu wispahrigo dfeefmu fwehthi komitejas sehde, ka „Balt. Wehstn.“ fimo, 2. septembrē wabija fwehthu komitejos preefshnees Fr. Grosfwalds. Wispirms no- lahija eefpuru komifijas preefshneela, brijwamahflineela Turjanu Andreja wehstuli, ka eefpurti no 15 eefuhitām kompozifijām god- algas weenbalfigi peefpreeduschki 4 jau minetām kompozifijām. Gobalgotās kompozifijas nolehma tuhlit drukat. Pehz tam no- lahija Andrewa Neebros wehstuli ar biwi preefshklitumeem fwehthu komitejai. 1) Andreems Neebra awemās jem fihlaleem nofajizumeem isplurat ar mehneschofrafcha „Auftruma“ 1904. gabi pefimo burtnu, kura isnahfchot fahga gada 15. dezembrē. Dfeefmu fwehthu tautifka apgehrba parauga fihmefumu lihds ar fihfu ap- rafku. No fchi „Auftruma“ numura preehufitichot ifkotram for- rim pa eefemplaram. 2) Deimit deenas pirms dfeefmu fwehthi „Auftrums“ dofchot lihds ka peelifumu „Rigas planu“, kura waretu apfihmet preefsh dfeedatajeem apgahdatos dshwofklus. Komiteja abus preefshklitumus peenehna un nolehma: pirmo no- dot eezelamai apgehrba komifijai, otru — dshwofku komifijai. Apgehrba komifija eewehleja cand. rer. mere. S. Gufimau, mahflineeku Jani Rosentalu un Moberneeku. Komifijai teef- bas paplafschinatees ar looptajiju. Weidjot preefshnees pafimoja, ka Panznera orkeftris, kurefch fchowafar fwehleja Majorōs, jau galigi peenemis.

No Rigas. Latweefchu Beedribas ahrfahrtigā pilnā fapulze 2. septembrē, ka „Rig. Aw.“ fimo, weenbalfigi apfihpiti- naja preefshklitumu, usnemt flaturōs fewifschu nofajizumu, kas atwehl bufetes turefchamu. Teatra garantu leeta nolehma, at- kaut fchā fefonā peenemt fenako garantu weeta „weizinatajus“ uf jau agral fimoa pamata, pee lam peenahzigām eefstahdem (runas wihreem un teatra komifijai) tifa usdots, wehlat eefneegt pilnā fapulzei fihit isfrahdomus teatra komifijas fahrtības eeka pahrgrosijumus, kas wajadfigi, eewebot jauno weizinataju ru- fahdi. No preefshneezibas eefneegto preefshklitumu, ta teatra direktora peenemfchana un atlahschana isdarama no teatra ko- mifijas ar runas wihru apfihpinafchamu, nolehma nodot wis- pirms runas wihru apfihpinafchani, kuri par to wehl nebij is- teifuschki fawas domas.

No Rigas. Keisariflas Kreewijas Dahrsfopibas Bee- dribas Rigas Nodales isfahdes komiteja luhds jee. dahrs- neekus un dahrsfopjus, kuri nodomajuschki peedalitees pee isfah- des, kuru farihlos no 19.—22. septembrim fch. g., eefuhit fa- was peeteifchans lofnes, ja eefpehjam, jau uf 7. septembra fapulzi, — katrā finā ne wehlatu ta 10. septembrē, lai progra- mas drulafchana nenofawetos. Eeja isfahde buhs par brijwu a) wifcem Keisariflas Kreewijas Dahrsfopibas Beedribas beed- reem un b) wifcem isfahditajeem (efponenteem).

— Latweefchu konwersazijas wahrdnijas drukafchana Sinibu komifijas preefshneezibas sehde 2. septembrē ufstijeta grahmatdrukatawās ihpafschneekam G. Landsberga fgm Zelgawā.

No Rigas. „Aufella“ atturibas beedribas 31. augusta pilnā fapulze, ka „Balt. Wehstn.“ fimo, preefshneeziba eewehleti wihri, kuri nepeeder ne pee weenas, ne pee otras partijas. Ta ka wifā fchim gadam eewehletee amata wihri bij pilnā fapulze atteifuschees, tad bij janoteel glufchi jaunām wehleshanām. Tifa eewehleti fchahdi fangi: flolu infpektors statschahs Fr. Treulands (Brijwefenneeks) par preefshneeku, flolotajs J. Keifchans par ta palihgu, notara pal. R. Bankewigs par kafeeri un fwehr. adw. palihgs G. Kempels par ralfiweidi. Ta tad, atfahitot G. Kempeli, wifā ziti ir no jauna un nepeedereja nedj pee weenas, nedj otras komitejas. Weemeefu amatōs tifa eewehleti: P. Wanags par preefshn. meetweeku, Kr. Martinfon jefbe par preefshn. palihga weetu, J. Eshahkurs par kafeera weetu, un A. Jeffens par ralfiwecha weetu. — Newidentōs eewehleja: A. Schilleri, R. Trefinu un A. Zihruli. „Aufella“ preefshgalā tagad fahjees wihro, kura wahrdu karris Latweetis minēs ti- kai ar zeenibu. Ari jaunās komitejas fahfahws tahds, ka pret to nebus neweenam beedrim ko eebifst. Tadehl drihtam ze- ret, ka beedri jauno komiteju pabalstis winas peenahfumu is- pilbihchana, wadofees pilnas fapulzes nolehmas amatu wih- mēs winas darbibu. Nomehlam jaunewehleteem amatu fih- reem wislabalos panahfumus, pahrliejinati, ka nu beedriba wa- fees meers un fatiziba, kuri weizinas winas fwehthigo darbibu.

No Solas. Solas pahrbuhweta basnija eefwehthita fwehthi 31. augustā. Plafchaku aprafku par fwiniām pa- fneegfim turpmal „Basnijas un flotas“ peelifumā.

Pee Laudonas lauffaimneezibas beedribas atkauts nobi- binat kroj — aisdemu fahes fabeedribu.

No Surjewas. Ugungrehta, par to pahghjuschā numurā ralfitijām, ka „Nordl. 3tg.“ fimo, fahdeguschki biwi studentu: Ewalds Tirmans, kahda Oberpahles tirgotaja weenigais dehls, un Wa- filijs Bafijews. Kahdi trihs Latweefchu studenti, kas ari tai paschā namā dshwofuschki, isglahbuschees tikai zaur to no nah- wes, ka wini ap ugungrehta laitu wehl atradufchees „Lotto- nijas“ konwenta namā. Zee pafaudejuschki zaur ugungrehtu tikai fawas leetas un famu naudu.

Kursemē.

No Kalnamuifchas. Zil dafchās weetas wehl laudis femām gada juhām un niginamu isurefchanos aiflahids weetas, to peehfihwoju pirmdeen 11. augustā uf leelzeta turpat pee Kalnamuifchas. Pa zelu uf augsta wefuma brauz lahds jauns Schihdens, eefnaudees; tam palak laifch wefela rinda muifchas wihru fweefchus medot. Ze weens negehliis fchigli no rateem ohra — nomauz fimgam eemakfus un ar otra peepalihdhibu apgahsch wefumu grahwi, netaf neebdomadamees, ka ari zilweks taf brijdi gandrihs notifās. Pehz labā darba abi netaunigi

virgadamē ašbrauz projam. Šchibinsch mums ar ašrām azis fuhšejās par fahpigo kriteenu. — Gewehrojams tas, ka fchahdas Šchibdu aistifchānas wiswairaf noteef tā fāuzamajās marenajās pagastās, kur bešchi ween dašchi pat no labakajem fainneekem eet wuifcheem fchint arodā palihgā. Šchahdeem buhres brahkeem deretu gan cegaumet, ka fchahda nelectiga fāu fchu aistifchāna turpinās teefā un nobeidās zeeumā. Ferus.

No Waufkas aprinkā. Kas lopu aiffardības beedribām buhtu jaecwehro. Nereti dabonam redset, ka firgeem uškrauti pahrmehrigi leeli wefumi. Un wai tam lopinam, kas tad aif peekufuma waj nespēhjas apstahjās! Wf nespēhligato teef wufsch tad no fama pamadona apstahjās. Nepeeteef ar to ween, ka tahds zilwels firgu ar pahtagu kapā — nē, tas kerās dašchreis pat pee rungas. Tā nesen atpataf redseju brauzot par Waufkas-Rigas leelzēlu Šchibdu, kufsch fāweem trim firgeem bij pahrmehrigi fwarigju wefumu uštrohwis. Kalmān uwowojotes, Šchibds ušfahla blaut, daufit firgus; fcho darbu wufsch turpināja, lihbs fāwehr bij aiffneedfis kalna wufotni. Zauns nebuhtu lihums, pehž kura aifleefts uštraut firgam wairaf, tā notekts. Pilfehās un meefōds waretu eerihot fwarus wefumu noswehfehānai.

No Aureneekem (Dobeles aprinkā). Gaišmas draugeem — preeks, tumšas draugeem — behdās! Nesen atpataf „Rigas Awiše“ fimoja no Aureneekem, ka tureenes Degu krogus rentneefs S., gribedams atwehrt minetājā krogū reibinošchu dšchreenu pahrdotawu, fāwahza no apstahrejeem fainneekem, mefchungeem u. t. t. parafstus, ka fchi krogus atwehfehāna ir wispahrigi wajadsiga. Sawahktos parafstus minetais S. bij eefneedfis kurjemes afzifes walde un ar pulstiofchu firdi gaidija no tureenes atbildi. Tagad no drofchās pufes fimams, ka wifu fchi krogus gribetaju preeki ir wehja, jo afzifes walde famā fehde, 14. augustā fch. g., nolehmuše: Degu krogu neatwehrt un luhgumu neewehehrot.

No Nurmuišchās. Mahzitajs Friedrichs Bernewihs 7. Nurmuišchās mahzitajs Bernewihs, tā „Dūna-3ig“ā iſſinots, 1. ſemtepbri pehž ilgās gruhtas ſimibas miris. Melaihs dšimis ſkandawā 22. aprill 1848. g. un pehž pabeigtām ſtudijām 27. augustā 1878. gadā eefwehtis par Nurmuišchās draufdes mahzitaju, kur tad taifni 25 gabus ſtrafbajis. Weers wina pihfchleem!

No Mihzās. Zil daubs reif nebijām laifrahtōds laſijufchi par weenā, otrā wagaſā nodibinatu brihwbibliotekas beedribu un winas ſwehtigo darbibu, bet kaut arī mehs wehlejamees, lai muhfu wagaſa preekſchahwji tahdu eerihotu, ka waretum fāwus malas brihſchus pawadit ar derigu grahmatu rofā, — taifchu lihdfchim tas bij weliqi zerefs. Tagad nu ar preeku waru ſinot, ka muhfu ſen loloiās zeribas reif peepildifees, jo bibliotekas beedriba ſcheit tiks nodibinatu un eefahs drihja laifā fāwu darbibu. Šchis teizamais darbs darits newis no wagaſa pufes, bet no muhfu zeenijamā draufdes gana, kufsch ar daubs zitu mahzitu ſpehku un ſchejeeneefchu palihdſibu, fcho ſwehtigo darbu griib iſweſt galā. Nowehlam teizamajam darbam teizamus auglus.

No Jelgawas.

Kurjemes mahzitaju ſinode fahfās zeturtdeen 4. ſemtepbri pulſti. 10 no rihta ar Wahju deewalfpoſchānu Sw. Trihsweenibas baſnijā. Sprediķi ſajija zeen. Kurjemes generalſuperintendents D. Panča lūngs par 1. Kor. gr. 2. nod.

1.—7. pant., pamahzidams draufschu ganus par ſpreditofchānas ihſieno pamatu, kufsch melefjams Deewa wahra ſpehā, bet ne zilwelu gudribā. Deewalfpoſchānu puſchkoja loſchās ſoru dšeesmas. Tuſlit pehž tam fahfās ſinodes ſehdes ewangelifās jauſnēku beedribas teſpās. Šchogad ſapulzejuſchos ſinodes dalibneeku ſkaitis ſipri maſaks nekā ziteem gadeem, tadehf ta dauf draufschu gani zaur ſlimibu aiffaweti eeraſees.

Nepecaudſis ubagš. Zau wairaf nebelas uš Drihtas tilita fahds nepecaudſis, apmehram 8 gabus wezs ſehns ar ſimām azim, nabadsigi gehrbees, ar pliku galwu, garamahjejus apgruhtina ar bahwanu luhgſchānu. Iſtaujats, kas winu teitan atſuhtijis, tas atbild, ka tante to ſuhtijufe ſalaſit naudu preekſch maijes un apgehriba, jo tehwa tam neefot un ari mahte preekſch diweem gadeem mirufe. Pateefcham paleef ſchehl, kad fcho ſehnu leetā un wehja uſſkata ar pliku galwu tur ubagojot. No peenahzigas pufes wufsch buhtu neodobams fahdā ſchejeenes patwerfmē, lai tur tiftu iſahrfiets un uſaufdinats par kreetnu zilwelu. Domajams, ka labſirbigi zilweli par fcho palihduſcho apſcheloſees un to atſwabindās no taſkatas ubagoſchānas.

Laimigs kriteens. Swehtdeen 31. augustā pehž puſdeenas Marijas eelā S. namā dšihwojofchā J. K., uš ihfu laifu iſeedama iſ dšihwolla, aſtaujufe ſāwu diwu gadu wezo dehleku augſchſtahma iſtabinā pee waleja laga. Rotakajotees behrns iſkritis til laimigi uš elās trottara, ka palizis neewainots. Mahte atnahfdama atradufe to brehjam, bet beſ jebfahdām bruhžem. Wehlah ataizinatais ahrfis iſteizees, ka ſchimbrihſcham pee behrna newarot nelahdas eewainojuma ſihmes no manit.

Ušbrukumi. Pirmdeen 1. ſemtepbri walarā ſchejeenes eemihneekam A. B. Rangihferu eelā gar S. namu ejot pehfchāni ušbruzis tur dšihwojofchais Šchibds 2. un ar paſmagu ſoku tam wahrigi eewainojis galwu, tā ka eewainoto ſteigſchus wajaſeja noweft uš ſlimizju. Par ušbrukumu uſnems protokols un wainigais tiks fawts pee atbildibas. — Treſchdeen 3. ſemtepbri pehž puſdeenas ſchejeenes fuhrmanis A., aifseedams pee fahda kaleja Walles eelā, lai tur ſataifitu ſāwus ratus, tur atrabis preekſchā fahdu eeribufchu meefneeku T., kas tam, paſampdamās kaleja ahmuru, ušbruzis un wahrigi eewainojis galwu. Eewainotais tizis aifgahdats ſlimizā un par ušbrukumu uſnems protokols.

Sahdſibas. Rangihferu eelā N. 21 dšihwojofchā Mina M. 29. augustā ſimoja polizija, ka tās paſchās beenas rihta iſfehā winai iſſagis ſudraba kabatas pulſiens ar fehdi un 2 ſelta greſeni — 16 rbl. wehrtibā. M. tur aifdomas uš fahdeem K. un J. — Anna K., kura dšihwo Dobeles eelā N. 15, 27. augustā ſimoja polizija, ka apmehram 3 nedelas atpataf, fāwehr minas nebijis mahjās, dšihwollis atſehgats ar pakaltaiſitu atſehgu un iſ ta iſſagti weeni ſeeweefchu ſwahrti, apmehram 3 rbl. wehrtibā. K. ſagtee ſwahrti tagad no apſagātās uſſihmeti pee fahdas ſchejeenes eemihneezes S. K. Par leetu uſfahkta iſmeleſchāna. — Rakti uš 31. augustū atlauſta weetejā maifneeka M. K. maijes pahrdotawa Leelajā eelā N. 45 un iſ tās iſſagti 50 rbl. naudas un wairaf pudē ſweeſta. Pee ſchis ſahdſibas tapa tuſlin peenahfēs fahds S. A., kuru apzeetinaja. Leeta nodota teefai.

Wisjaunafās ſinas.

Streewu telegm. agentura.

Konſtantinopolē, 17. (4.) ſemtepbri. Tapehž ka Bulgarija pehdeja laifā riſhōjās uš karu, Turzija peepſeſta, mobilſet dimus Turku karaſpehka ſorpus, proti zeturio Erſinajanā

un ſesto Bagdadā. Ar to tad nu Turzija tagad ir 250,000 wihri apbrunoti; beſ tam wehl winai ir gwardu ſorpus, bet kuru naturēs atpataf, lai tns apſargatu un ušraudſitu paſchu Konſtantinopolē.

Kamiſchlowā, 4. (17.) ſemtepbri. Stipram wehjam puſfchot, iſzhlās ugunsgrēhls Roktaromas fahdſchā, kur nowoſtija fahdas 80 mahjas un daubs labības.

Soſija, 17. (4.) ſemtepbri. Deelwalſis ar kopigu raſttu Bulgariju wehl reit beedinajufchās no kara ar Turziju, tapehž ka — weenalga, tā ſajeltais karſch beigtos — ne Bulgarijai, ne Maſedonijai no ta nezeltos nelahdi labumi.

Wišnē, 16. (3.) ſemtepbri. Keiſars Wiſhelms atbrauks peektdeen preekſchpuſdeenā deenmidus peekſahne. Buhs leeliska ſanemſchāna. („Balt. Wehſtn.“ ſpez. telegrm.).

Baſnijās ſinas.

Keepajas Sw. Annas baſnijās draufdes ſinas no 25. lihds 31. augustam. Uſſaunki: Artemi Golowſko ar Annu Sulut; Auſche Straſde ar Martei Schlei; Jehlſabs Jeladoma ar Katrinhu Subſan; Lariſch Eibinſch ar Trihi Buhre; Anſis Treimas ar Liju Beelan; Kriſtiaps Rediſch ar Annu Stage. Laulati: Jehlſabs Kalniſch ar Anliſhi Strehle; Janis Grifions ar Lihfi Strumberg; Jehlſabs Menge ar Anetti Jaunſem; Mikels Bahrdils ar Minnu Treide. Mifruſchi: Eduards Garos, 1 g. 2 m. w.; Kriſtine Malwine Wiſhtin, 2 1/2 m. w.; Fehligs Teodors Grige, 5 g. 6 m.; Marija Eſchabete Fehſchān, 7 1/2 m. w.; Nikolais Julius Karſons, 4 g. 4 1/2 m. w.; Grifis Jene-wiſch, 5 g. w.; Jahnis Sautā, 1 g. 10 m. 10 d. w.; Magreeta Wiſhelmine Driwin, 1 g. 3 m.; Jehlſabs Djanke, 1 1/2 g. w.; Schānos Buherts, 1 g. 8 m. 8 d. w.; Jda Emilija Wolanſki, 2 m. 20 d. w.; Jahnis Sprunſ, 50 g. w.

Deewalfpoſchānas ſwehtdeen 7. ſemtepbri Sw. Annas baſnijā, plſti, 9 no rihta mahj. pal. Deſſne; pehž puſd. deewalfpoſchāna netaps tureta. — Otrdeen 9. ſemtepbri rihtluhgſchāna un deewaldmeefi pulſti, 9 no rihta. Mahitajis ſchoen.

Jaun-Keepajas baſnijās ſinas no 25. lihds 31. augustam. Uſſaunki: Grifis Walters ar Waibu Reedel; Guntaws Schibals ar Lihfi Rents. Mifruſchi: Karls Rudolfs Ullmans, 3 m. w.; Antonie Zelta Eilenberg, 2 g. 5 m. w.; Bihna Gotliſbe Riſch 10 m. 17 d. w. Dahmanas ſanemtas: baſnijai par labu no R. S. 1 rbl., no R. S. 50 kap.

Ewehtifchānas mahziba jaunleem un jaunawām fahfēes 24. ſemtepbri. Beceiſchānās war notit fatru deenu no pulſti, 9—11 iſſemot ſemtebeenas. Mahzitajis Goldberg.

Wehſtules un atbildes.

Kuſajam. Juhs aifahrtojeet to paſchu, kas jau wairakſahri no Juſhu wagaſa ſinots. — **H. K.** Juſhu dehlam til tad buhtu zeriba dabut ſāwu algu, ja wufsch waretu peerahdit, ka ſaimneefs winu ar ſāwu iſtureſchānos peepſeedis uš aifſeſchānu. „Latw. Aw.“ fahla iſnahkt 2 reij nedē 1901. g. januari. — **Awotam.** Pirmois ſimojums ſkan pehž paſkwiilas, otram tilai weeteja noſihme. — **F. Damb. W. ā.** Maſku par adreſes mainu waretu peefuhtit waj nu paſmarclās, waj tā, tā eſat minejuſchi Sawā wehſtulē. — **J. J. A. ā.** „Swaniſchāna“ derēs. — **Jueſchmal.** Derēs: „Beedris“, „Rad brahlis pahrahts“ un „Papuwe un atmatas“; jiti ne. — **J. S. J. ā.** „Deſchurants“ neder — tulkojums ſlits. — **J. W. Jr. ā.** Eſchejowa ſahſtiſch jau ſenaf tulſots; ari raſtus par palihdſibas kaſi un gafas pirtſchānu neifleetofim. — **J. R. Ge. ā.** „Pee ſapa“ un „Iſahrfiets“ neder. — **A. G. B. kaš.** Jums redahzijas jalaiſch wehl ilgam meerā. — **T. J. E. ſs.** „Pirmā kilda“ un „Smalta ſarſpiba“ neder. — **Plancajn.** „Numurds“ derēs, „Mahjās“ ne. — **Kr. Dſ. Et. ē.** Deemſchehl ari ſchorei newaram Jums dot labatas atbildes tā ſenaf. — **Kl. A. D. ā.** Raſtu par auglu nonemſchānu newarejam ſchorei iſhā laifā nodruſot. Par otru jautajumu neſen jau „L. Aw.“ raſſiis. — **Ku. Bl. ē.** Spehki wehl par wahju. — **A. Br. E. dſē.** „Jelā“ lahdreis iſleetofim. — **Grant.** „Romans ar kontrabaſi“ neder. — **K. Grant. Gorn. ē.** Apſtahlus nepaſhchāni, neworam tahdu eeteiſchānas raſttu uſnemt. — **M. K. A. ā.** „Pa etapu zaur Sibiriju“ derēs, otrs tulkojums ne. — **Cewinam.** Tehlojums „Muhſchā wafars“ naw ſlits, taifchu iſhti wehl neder atklahitai. —

Iſdewejs un redaktors: Dr. Dielenſtein. Redaktors: J. Weissmanis.

Довозено цензурою. Пара, 4-го сентабря 1903 г. Друкаѣт пее J. K. Steffenhagena un deſta Jelgawā.

Sauſs
ofola materials
— planšas un deſhi — teef
virtis. Peedahwajums ar prežis
un zenu iſaratu lihds eefneekt
ſchās lapas eſpbeidija ſem „Ofola
materials“.

Mahzeflis
war tuſlit aamtā eefſahtees pee
J. Migaina, mahiduru meſtara
Ruidigā.

Atkalfahrdewejeem
peedahwā par Rigas zenām
tikai I. Peterburgas galofchās
J. Cäsarewitsch
drehbju, andeklu un welaš pahrdotawa
Jelgawā, Leelajā eelā N. 11.

Kapu peeminekli
tā: krusti, obelisks, grahmatas, rullis u. t. t.
pagatawoti iſ labatā materiala.
Zaur ſihpeſchānu un pulcefehānu ar jauno
ſiſtemu maſchini palihdſibu kapu peeminekli dabon
iſturigu un jo glihtu ahruſi.
Seltis un neſelitis iſchuguna kapu krustis
peedahwaju par peenehmigām zenām.
Zeen. publikas apſtellemu top jo rūpigi un wiſ-
drihſatā laifā iſpilditi. — Zabatās atſaukimes. —
Sudraba medaļas un goba diploms Rigas jubile-
jas iſſahde.
M. Brauer's,
Jelgawā, pee Annas wahrtēem.

Jelgawas Krahj- un Aifdewu Kaſe.
(Patejas eelā N. 2, pee tirgus platſchā.)
Dibinata 1892. g.
BILANZE.
31. augustā 1903. g.

Debets.		Kredits.	
	Rbl. K.		Rbl. K.
Wehrſpāpiti	9372 57	Amata kapitāls	9634 73
Zuwentars	1332 61	Dalibas nandas	2762 83
Aifdewu uš galweneef.	86332 —	Noguldijumi uš angļem	234033 79
Aifdewum uš ſihlam		Noguld. uš angļu-angl.	31454 01
pret obligāzjam	178618 —	Krahj-noguldijumi	7507 63
pret wehrtſpāpitiem	19795 —	Leſoſchi noguldijumi	10681 45
Dāſchabi iſdewum	3159 64	Rugli	12147 70
Pahrejoſchās ſummas	24 73	Sibiti eewainumi	21 91
Kaſe un zītās kredit-		Dividends	—
ceſtahd. ſkaidrā nandā	29891 69	Pahrejoſchās ſummas	—
Dariſchānu kapitāla		Zuwent. delbeſch. reſtins	346 23
wehrtſpāpiti	5014 04		
	Stopā 1333540 28		Stopā 1333540 28

Kaſe atrodſchās droschibas kapitāls
37347 rbl. 56 kap., ne-cerehtin. 715 beedru garantiju.
1. Kaſe peenam noguldijumās un iſdod aifdewumās ſatru
deenu, iſņemot ſwehtdeenas un walſis ſwehtu deenas, no pulſten 11
lihds 1 deenā.
2. Raſtā par noguldijumeem: a) uš angļem 5 1/2% gadā un
b) uš angļu angļem 5% gadā, rehtinot no eeguldijuma deenas un
nem par aifdewumeem pret wehrtſpāpitiem, obligāzjam un tamli-
dīgām ſihlam 6—6 1/2% gadā un pret galweneekem 7 1/2% gadā.

Audena
un ſeemas ſeſonai
peedahwā jaunu bagatigo krahjumu:
Manufaktur prežis
Tuhtu un buſkſtinus
Stroderu peederumūs
Kungu welu u. t. t.
J. Cäsarewitsch,
drehbju, andeklu un welaš pahrdotawa,
Jelgawā, Leelajā eelā N. 11.
NB. Atkalfahrdewejeem par
fabrikas zenām.

C. Haacka
jaunās twaiķa dſirnawas,
pee Eſera wahrtēem Jelgawā,
peedahwajās uš
bihdeleſchānu, grubu un rupju maſchānu par
wiſlehtakām zenām.

Mahzeflis
ar peeteleſchām ſtolas ſināſchānām
tuhtin wajadsigās Kroma Aužē, Do-
beles apr., material-preiſchu wei-
ſalā pee J. Napp.

7 puhrawetas ſemes Jel-
gawā (am. 1 werſti no piſt.) ſem
labent nolihgumeem uš wairaf gad,
wiſlabakt uš apbahweſchānu, dab-
ſeem iſdodamas. Peepſajams We-
gajā eelā N. 4, pa kreſi.

Biſadas kurtwju prežis
peedahwā J. Bergs, Jelgawā,
Baſta eelā N. 5. Kurwju ku-
dſinas teel wehl virtas.

Kaleja weeta
iſihrejama Jelgawā, Swehtes
eelā N. 7.

Sehtas kopejs
wajadsigās Jelgawā. Eſtrihweru
eelā N. 20, pee Löwenſteina, grah-
matu bodē.

Selli un mahzefli
war peeteittees Kanata eelā Jel-
gawā, pee turpneeta D. Schou-
mann.

Wetta no lauteem wajadsiga
pee weegleem maſhu darbeem Jel-
gawā, Leelajā eelā N. 53 pee Wi-
helmiņa, bodē. — Alga 4 rubli
meſnefi.

Sellis
un mahzefli war peeteittees pee
brehneeta J. Jelma, Jelg. Sweht-
es eelā N. 4.

Peenemu
 eefšāgās un behrn flimibās
 itdeenas no plst. 9-11 vr. pušd.
 4-6 pehš pušd.
 Dr. med. E. Rubinštein,
 Jelgavā, Kangišeru eelā № 8
 (senat Dobeļs).

Kaunuma, dšimuma, sarnu
 flimibās runajams itd. 9-1 un
 5-9 w. Nigā, Leelā Jaunā eelā
 № 24, netahlu no Daugavas.
 Dr. Wiš. Poewenberg.

Sobu ahršs Zinowštn,
 Jelgavā, Pašta eelā № 1.
 Runas fundas no 9-1 un 3-5.
 Snehiddeenās no 9-10 un 2-3.

Gaišu paqastam, Kubigās
 aprinki, wjadšigs otrš
skolotajs.

Kandidatu lungi, kas šho weetu
 wehletos peenem, teef wāginatī
 erastes 4. oktobri šh. g. Gaitšs,
 pee weetneetu pulka uš nolihg-
 šhanu.

Behweri
 wjadšigi, patištamai tahdi weh-
 weri, kas ar twaiša sileem srah-
 dajšhi. Turpat ari sehnī no 15
 lihdi 17 gadem wāj ori seewe-
 šhi wjadšigi pee

E. Zeitera,
 Jelgavā, pee Dobeles wahrteem.

Nitenu lofus,
akmenu ogles,
skotu silkes
 pahrdob par lehtām genām
B. Zudelowi,
 Jelgavā, pee Mašajem wahrteem.

Jaunawās, turās grib šchū-
 šhanu un šchūtu simešhanu ee-
 mahžites, war peeteihtes tairā laika
 pee Aug. Edel tdes, Jelg. Katolu
 eelā № 42, sehā, ehbergi.

20 strahdneezes
 15 gadu un wezafas warpees-
 teihtes E. Kramera un dehtu
 fabrikā Jelgavā.

Mafs
dahrja gabals
 pahrdodams Jelgavā, Kapsalma
 (senat Meijumšichas) eelā № 17.

Linoleuma fabrikas
„Browodnit“
 linoleumu,
 linoleuma pallahjus,
 linoleuma grihdfeģos
 pahrdob
 Mag.
J. Hertela
 apteel, prečšhu pahrdotawa
 Jelgavā Pašta eelā № 13.

Kuršemes Bischkopibas Beedr.

šwinēs šwehtdeem, 14. septembri šh. g.
 Jelgawas Latweešhu Beedribas telpās (willa Medema dahrjā)

šatwus 35. gada šwehtkus.

I. Preešchlāšijumi par beedribas darbibu un bishkopibu.

Lašs: **E. Weycherts:** Wāj mahte olinās eedehj mahtes fanninā, wāj
 darba bites olinās tur ašnes?
E. Krafte: Par šraines bitem.
J. Dawidowšis: Mahtes goda aistahwešhana.
E. Schaefer: Kuršemes Bischkopibas Beedribas 35 gadu dar-
 biba un winās nošime preešhā Baltijas bish-
 kopibas. Preešchlāšijumu paštdros uštahditi
 dāšhadi bishkopibas rihti, turi leetoti preešhā
 beedribas dibināšhanas un tagad leetojamte.
 Beedalishanas ari nebedreem par brihwu. Saktums pulstī.
 2 pehš pusdeenas.

II. Medus un wasku tirgus.
 Beedalishanas par brihwu.

III. Goda meelasts.
 Galda kartis ā 1 rubl. — Saktums pulstien 2 pehš pusdeenas.

IV. Teatris.

Chrglis un Schperbers.
 Statu luga 5 zehleenos no Dubura.
 Rešhija: **Antona Chrgla.** — Musika: **J. Waldmana** luga or-
 kestris. — Saktums taišni pulstien 7 wafara.

Gečas zenas teatri (eefš. labd. nob.): I. we-tā 1 rubl., II. we-tā 80 l.,
 III. we-tā 50 kap., IV. we-tā 40 kap. un V. we-tā 30 kap.

V. Pehz teatra:
Swehtku balle.

Spehlēs: **J. Waldmana** luga šihgu orkestris. — Weigas pulstien
 3 no rihta.
Gečas zenas balle (eefšaitot labd. nob.): lungeem ā 50 l., dahmam 40 l.
 Teatra un balles biletēs eewreelāš dabonamas **S. Allunana** lga
 grahmatu tirgotawā, **Leelajā eelā Nr. 21.** Swehtku deenā no
 plstī. 2 šahot pee kafes, Jelgawas Latweešhu Beedribā. Galda kahr-
 tis goda meelastam dabonamas pee Latweešhu Beedribas ekonoma.
 Programās ā 5 kap. **Preešhāneeziba.**

Šreemijas un ahršemes
wihnus, remu, lonjaku, arafu,
 šaldus šchabjus, liseerūs
 no
 Schaar un Gavizela un **A. Wolffschmidt,** Rigā.
 Alu is **E. L. Kymmela** alus daritawas, Rigā,
 tā ari
wiřadas kolonialprezes,
 zuturn, tehju, kafesju u. t. j. pr.
 peedahwā
H. Stellmachers,
 Jelgavā, Pašta eelā № 20.

A. DANZIGERA
 leelakā
Rigas twaiša krahfotawa
 un
kihmiřka mařgatawa
 uřnemās
wadmallas u. puswadmallas
 krahfoschanu, welfchanu, řchřehřeshanu, pleteřchanu,
 preeřeshanu un degadeřchanu.

Neweena drehbe neřmeřre pehž nokrahfo-
 řchanas.
Neweena drehbe nepeenem leetus trape-
 kšus.
Neweena drehbe pee walfafchanas neřa-
 welfās.
Neweena drehbe neteeē pee řchřehřeshanas
 eegreeta un fabrika pil-
 nigi galwo par to, ka ari auduma dšijas netiš aistahrijās

Heraugotees uř
kreetno apřrahdařchanu
 zenas lomehr naw augštatas neēā žitās weetās.
Fabrikas Nigā un Peterburgā

Peenemřhana Rigā:
 1) Šchārnū eelā № 4.
 2) **Aleksandra** eelā № 31.
 3) **Zerbatas** eelā № 20.
 4) **Kauf** eelā № 11.
 5) **Neweles** eelā 5 (fabrika).

Jelgawas Kaufaimneezibas Beedribas
Krahřchanas un Aisdoschanas Sabeedriba.
 (atlahta februari 1900. g.) Jelgavā, Katolu eelā Nr. 19. 31. augustā 1903 g.
 beedru garantija un drořhibas kapitals 847,590 rub. 89 kap.
 Bilanze swahrštās ap 578,209 rub. 94 kap.
 1) Par noguldijumcem malfā par gadu 6%, šlaitot no noguldīřhanas deenas. Par řhiro-noguldi-
 jumcem malfā 2%.
 2) Par aisdeewumcem nem 6 1/2-8% par gadu. Peepřāřijumus iřp. ořh pirmdeenas.
 3) Darbā laiks iř darbdeenas no pulstī. 10-2.
 4) Beedri war buht abeju dšimumu personās, tā ari řabeedribas un arteki.
 5) Roguld iwi u iřnehmumi ir řwabadi no křona nodolteem. **Walde.**

Dauds naudas

aistawpa papirořu smehketaji, šad weenreij eegahbajās **Jeldmana** pa-
 tentetās iřchaulišhu adatas (25 kap.), 75,000 iřchaulišhu adatu
 iřlaiktas no fabrikas. Šlaitos, pat behrns, war ar wādām beř lipina-
 řchanas taiřti ahrri, lehti un pee tam wiřulabatās iřchaulites (hilses.)
 Papihriřs preeřhā tam řagatawots wiřu labakais, un wates dandijumu
 war reēā pehž patišchanas eetiht. Zabatās giřis — niřotins — teef
 nowilka. 100 wiřulabato pašhijagatawoti iřchaulišhu malfā tīfai 3 l.
 Adatas dabujamas: Jelgavā pee **W. Gotharda,** Katolu un
 Leelajā eelā, **J. S. Wüllera,** tirgus laukumā, un dāřhās žitās pahrd-
 otawās; **Zutumā** pee **J. Schulja** tirgus laukumā, **Auldigā** pee
P. Freimana, Dobele pee **K. Parupa,** Saldū pee **K. Griřliis,**
 Wej-Auzē pee **Soffenberga.**
Iřchaulišhu fabrika

Jh. Jeldman
 Rigā — Marijas eelā 35.

Riga — Jelgawa un atpakal
 no 1. septembra lihdi tahtalam:
 Darba deenas:

Twaitonis „Condor“		Twaitonis „Mitau“	
areet no Rigas plstī.	10 45 m. r.	plstī.	7 30 min. wafarā.
no Dubult.	1 30 „ p.p.	no Rigas	10 30 „
no Siofas	2 30 „	no rihta.	2 45 „
peenahť Jelgavā	5 10 „	no rihta.	6 — „
Ateet no Jelg. plstī.	7 30 m. w.	plstī.	10 45 min. no rihta.
Been. Siofā	10 — „	no rihta.	1 30 „ pehž pušd.
Ateet no Siofas	2 45 „ no r.	no rihta.	1 35 „
no Dubult.	3 30 „	no rihta.	2 30 „
Peenahť Nigā	6 — „	no rihta.	5 10 „

Beř tam uřtureřim iř nedelas řahretigu šatīřmi šarē Jelgawu,
 Emburgu, Reřhotni, Kaufu un atpakal pa uhdens žetu preeřhā
 prečšhu wadařhanas.
Brahli Kross.

Agentura „Düna“
 Rigā. Kauf-eelā № 17. Rigā.

Peedahwā godateem semlopeem řchahdas mařhinas:
Twaiša katlus,
 eefšemes fabrikas, no **Walgowa** ařhju řabeedribas Sw. Peterburgā.
Kuhlejus no Hofherr un Schranz
 fabrikas Wīnē, pehž wiřjaunakās konstruksijos buhwetus.
Gehpelu mařhinas
 no 1, 2, 3 un 4 řirgu řpehla.
Labibas tihritajus.
Škfelu un beeschu greesejus u. t. j. pr.
A. Ventzki řlawenos arklus
 no 1-4 lemefšu.
Kultiwatorus „Greif“,
 turi katrā šinā pahřpehji atřperu eřeřhas.
 Atřaukfmes no leelgruntneekcem.
Wiřadas plawu un tihruma eřeřhas u. t. j. pr.

